

рѣки и служатъ за съобщение между пограничните села и градоветъ Прешево, Куманово и Кратово. Пространството между рѣкитъ Крива и Кратовска е запълнено съ разклоненията на Осоговската планина, а между р. Крива и р. Пчиня, — съ отдѣлни масиви и върхове съ разни названия, но които сж съединени и образуватъ една планинска верига, която почва отъ в. „Голѣмъ“ на границата, минава презъ в. „Китка“, в. „Чипино“, „Градецъ планина“, „Белина планина“ и свършва съ Козякъ планина, отъ която се отдѣля единъ клонъ на югоизтокъ, нареченъ Страцинъ-Планина.

Височината на тия върхове и планини достига отъ 1000 до 1500 метра. Въ началото на октомврий повечето отъ тѣхъ бѣха вече покрити съ снѣгъ и силни студове изненадаха не добре облеченитъ войници.

Плтища почти липсваха. Само кози пжтеки крѣстосваха тѣзи необитаеми планини и трѣбваше опитността и мирно-временната практика на нашия селянинъ, овчаръ или козаръ, за да се запазятъ цѣли роти отъ изгубване въ този лабиринтъ. Придадената къмъ полка артилерия положи свѣрховъшки сили за да изкачи и постави орждията на своитъ мѣста.

Лошитъ пжтиша и дѣждоветъ още отъ първитъ дни указаха своето влияние надъ полковата прехрана. Обоза бѣше подготвенъ за тѣзи балкани, а трѣбваше тепърва да се приспособява. Дивизионнитъ магазини бѣха останали много надалечъ и войницитъ отъ нестроевата рота извършиха подвигъ, когато успѣха да намѣрятъ и донесатъ на време още една дажба хлѣбъ.

Ще помнятъ дълги години тази студена нощъ и ротнитъ коняри и обози. На колко мѣста тѣ разтоварваха падналитъ добичета, дигаха ги на ржце, натоварваха ги пакъ и отново поемаха нагоре ! . . .

Силниятъ студень вѣтъръ, размѣсенъ съ замръзналъ снѣгъ настигна единъ ротенъ обозъ на самия граниченъ връхъ. Подобно на хиляди камшици отъ парчета ледъ вѣтърътъ шибаше отъ дѣсно и конетъ се спрѣха като извиваха жаловито шиитъ си на другата страна.

„Де-е-е“, обади се първия коняръ като опжна замръз-налия поводъ на коня си. Конятъ дигна глава, изпрѣхтя и се дръпна назадъ.

„Нещатъ да вървятъ Василе!“ извика едва чуто, отъ силния вѣтъръ, другаря му задъ него.

„Лошо време брей! А вѣтъра, здраве му кажи, пере като кюския.“

„Где ще отиваме сега бе?..“

„Кой отъ васъ знае пжтя?“

Коняритъ се събраха на купъ и размѣняха мисли какъ-де да трѣгнатъ и какво да правятъ. На единия конятъ куцаше и натоваренъ, рискуваше да падне. Тогава храбриятъ